

Відпуск ліків за електронним та паперовим рецептами: на замітку фармацевтам

Як відомо, від 1 квітня поточного року запрацював е-рецепт на всі рецептурні ліки за власні кошти пацієнта. При цьому перелік рецептурних ліків, як і правила їх відпуску в аптеці, не змінилися.

У Міністерстві охорони здоров'я зазначають, що від початку 2023 р. в українських аптеках погашено вже 6 млн е-рецептів, функціонал яких постійно розвивається, а груп ліків, які можна отримати за е-рецептом, стає дедалі більше.

Для поступового переходу на е-рецепт тепер у пацієнтів є можливість особисто обрати, який тип рецепта для нього зручніший – паперовий чи електронний.

Також пацієнти можуть отримати у лікаря інформаційну довідку, яка є допоміжним документом для пацієнта, що містить інформацію про ліки, їх дозування, тривалість та спосіб прийому. Для відпуску ліків за е-рецептом пацієнту не обов'язково пред'являти інформаційну довідку, достатньо назвати лише номер рецепта та код його погашення, які пацієнт отримав у смс-повідомленні.

Інформаційна довідка не прирівнюється до рецепта. Відповідно, фармацевту також не потрібно засвідчувати її власною печаткою після відпуску ліків.

Як і раніше, продовжують діяти винятки для відпуску е-рецептів – для регіонів, де йдуть бойові дії, а також придбання ліків волонтерами для потреб медичного фронту – у цих випадках ліки можна придбати без рецепта лікаря.

Від 1 липня поточного року ліки за програмою реімбурсації знову почали відпускатися лише за е-рецептом. Разом із тим, на прохання пацієнта лікар зможе додатково роздрукувати інформаційну довідку, в якій роз'яснена інформація про рецепт.

У МОЗ наголошують, що е-рецепт дозволяє більш ефективно управляти програмою «Доступні ліки», оцінювати, які запити та потреби є на рівні держави, і, відповідно, більш ефективно розподіляти бюджетні кошти.

Паперовий рецепт, поряд з електронним, у рамках програми «Доступні ліки» продовжить діяти лише на тимчасово окупованих, прифронтових територіях і територіях, де ведуться активні бойові дії.

Міністерство також звертає увагу, що за паперовими рецептами продовжують відпускатися рецептурні ліки в рамках пільгових програм, зокрема й за постановою КМУ від 17.08.1998 р. № 1303.

Разом із тим, невдовзі відпуск наркотичних (психотропних) лікарських засобів, часткова чи повна вартість яких відшкодовується в рамках програм місцевих бюджетів згідно з постановою № 1303, також буде здійснюватися за е-рецептом.

Усі без винятку пацієнти, які проходять складне лікування та потребують знеболювання, зможуть отримувати рецепт на такі ліки у більш зручний для них спосіб.

Ліки екстемпорального (за потреби) виготовлення, як і раніше, відпускатимуться за паперовими рецептами.

МОЗ нагадує, що правила зберігання паперових рецептів залишаються без змін. Паперові рецептурні бланки форм ф-1 та ф-3 зберігаються в аптеках відповідно до наказу МОЗ України від 19.07.2005 р. № 360.

Підготовлено ТОВ «Медікс Груп»

Синергізм препаратів допомагає у боротьбі зі стійкими патогенами

Відомо, що грибкові захворювання виявляють у понад 1 млрд людей у всьому світі. Вони є причиною 1,5 млн випадків смерті на рік (Bastos R.W. et al., 2023). Повідомляється про зростаючу кількість нових випадків виявлення грибів із резистентністю до стандартних протигрибкових препаратів. Зокрема, грибок *Candida auris* вже визнано серйозною загрозою для здоров'я людства через його широку вроджену та набуту стійкість до сучасної антимікотичної терапії (Sanyaolu A. et al., 2022). У зв'язку з розвитком підвищеної резистентності збудників до ліків, складними діагностичними критеріями та обмеженими сучасними терапевтичними можливостями вчені всього світу займаються пошуком вирішення цієї проблеми.

Стійкість до ліків виникає, коли мікроорганізм (гриб, бактерія або вірус) знаходить спосіб вижити і продовжувати розмножуватися навіть за наявності препарату, який повинен пригнічувати його ріст. Нещодавно бразильські дослідники припустили, що декілька препаратів із різними механізмами дії зможуть швидше інактивувати стійкий патоген. Мова йде про гриби *Aspergillus fumigatus*, які викликають інвазивний легеневий аспергільоз – поширену інфекцію у відділеннях інтенсивної терапії, смертність від якої становить 60–90 % (Hoening M. et al., 2022). Зокрема, протигрибковий препарат каспофунгін пригнічує синтез клітинної стінки гриба, пов'язаної з цілісністю структури, що оточує плазматичну мембрану. Але він не знищує *A. fumigatus*, а лише

перешкоджає його розмноженню. Як свідчить дослідження, при поєднанні з брилацидином – міметиком дефенсину, що діє як руйнівник бактеріальної клітинної мембрани, підвищується як мукостатична, так і мукоцидна дія щодо *A. fumigatus*. Також вчені заявили, що ця комбінація виявила ефективність проти штаму грибів *Mucorales*, які викликають деформації обличчя (виявляють в основному в Індії та Пакистані).

Учені наголошують на широких перспективах використання комбінацій брилацидину в боротьбі з іншими мультирезистентними штамми патогенів, та потребі в подальших клінічних дослідженнях цих препаратів (Bastos R.W. et al., 2023).

Підготовлено ТОВ «Медікс груп»